

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolvas szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Nagybecskerek, 1903.

XXXII. évfolyam. 80. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy óra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órákor.

Szerda, április 8.

A szünet alatt.

Nagybecskerek, április 8.

(—s) A képviselőház a husvétli szünetekre szétoszlott. A függetlenségi párt harcias része diadalmasan siet a kerületekbe babérokat aratni és még jobban fanatizálni a népet a katonai javaslatok ellen.

Mert a függetlenségi párt pokoli ravasz-sággal csinálta meg dolgát legutóbbi határozatával, melyben látszólag elhárította maga felől az ex-lex vádját s a mellett a kormányt és a többséget egy lehetetlen dilemma elé állította. Mert mit mondana az ország, az uralkodó és a történelem egy olyan kormányról, amely a megobstruált javaslat félretételével négy havi haladékot vásárolna magának, hogy azután újra belé menjen a lehetetlen, se ki se be állapotba?

Ebbe egy kormány csakis azon esetben mehet belé, ha teljesen bizonyos afelől, hogy négy hónap múlva olyan eszközökkel rendelkezik, amely eszközökkel nem csak érvényre juttathatja a többség akaratát, de egyszersmind megtorlást is vehet az ellenzéken.

Nézelünk szerint ez csupán a Ház felosztása lehet, az indennitás és a soron levő fontos javaslatok, mint a tisztviselők fizetésrendezése, a beruházási javaslatok, a készpénzfizetések felvétele és a kiegyezés letárgyalása után, ám kérdés, a függetlenségi kompromissum javaslatok nem fognak-e e részben megőzéseket tartalmazni s kérdés, ezek elvégzésére s a válasz-lások megejtésére elég volna-e az adott négy havi idő?

A kormány és pártja tehát komoly gondok között néz a husvétli ünnepek elé, erőssége azonban a párt rendíthetetlen összetartása s az a tudat, hogy az ország józan közvéleménye vele van.

Mert azok a katonai javaslatok, amelyek az obstrukciót felidéztek, bármily súlyos áldozatokat követelnek is tőlünk, szükségesek és elengedhetetlenek haderőnk teljességéhez

s azok az engedelmények pedig, melyeket ez alkalomból a hadsereg magyarosítása érdekében elnyerhetnénk, egy értékes lépés a közös hadseregnek a dualizmus arányában való megmagyarosítása fele.

Nincs igaza tehát a függetlenségi párt-nak, mikor a katonai javaslatok ellen a késhegyig menő harcot provokálja s bármily ravaszul eszelte is ki a maga igazolását, azért a jövő eseményekért, az ex-lexért s az alkotmánysértésért, egyedül csak ő felelős.

A kormánynak pedig engedni nem szabad, az enyhe és loyális engedeke-nyiséget az obstrukcióval szemben megpróbáltuk már négy évvel ezelőtt s íme a hydrának újra kinöttek fejei. Most már erőlyes eszközökkel kell a technikai obstrukciót, a kisebbség terrorizmusát, mely ellenkezik a parlamentarizmus alapelveivel, nem kibékíteni, de egyszersmindenkora megtörni és lehetetlenné tenni.

Bizalom a kormánynak. Székely-Udvarhelyről táviratozzak: Az udvarhelymegyei szabadelvűpárt április 4-ére népes értekezletet hívott egybe, melyen a katonai javaslat és az ebből származott politikai bonyodalomak kérdését beszélték meg. Több előkelő párttag felszólalása után a megyei szabadelvűpárt egyhangúlag kimondta, hogy a párt a kormány és Szell Kálmán minisztereknek iránt törhetetlen bizalommal viseltetik. Egyben elhatározták, hogy Szell Kálmán miniszterelnököt a párt ragaszkodásáról és támogatásáról feliratilag értesítik.

Felfüggesztett alkotmány.

(Allamesiny Szerbiában.)

Nagybecskerek, április 8.

Megtörtént, aminek már napok óta híre járt. Sándor szerb király egy tollvonással eltörölte az 1901. évi alkotmányt, egyedül azért, hogy megsemmisítse mindazokat a törvényeket, amelyeket ezen alkotmány alapján az utóbbi két év alatt szentesítet és tetszése szerint új szenátust és államtanácsot teremtsen. Amikor ez megtörtént, akkor ugyancsak saját akaratából megint visszaállította az egy órával előbb

eltörölt 1901. évi április 6-iki alkotmányt a maga egész teljességében. Szinte szóvalanal nézzük ezt a különös játékot az alkotmányon, amelyet a király szétszaggat és összeragasztgat, amint éppen jónak látja. Ámde tudjuk, hogy a Keleten egészen más szemmel kell megítélnünk az efféle intézkedéseket, mint nálunk, ahol az alkotmányt szentnek és sérthetetlennek tartjuk. Eppen azért nem is helyezkedünk doktrinér álláspontra. Egyszerűen azzal a kívánsággal fogadjuk Sándor király legújabb tettét, hogy végre találja meg azt az utat, amely Szerbiát a rendhez, egyetértéshez, békehez és erőgyűjtéshez fogja vezetni. Sajnos, a legutóbbi véres belgrádi események inkább aggodalom keltésére, minsem arra alkalmasak, hogy jobb jövő hírnökei legyenek.

A királyi ukáz feltétlen törvényerővel a következőket rendeli:

1. A szenátorok utólagos kinevezéséről szóló ukáz elveszti érvényét, mintha soha ki nem bocsátott volna és sohasem létezett volna. Epp úgy az államtanács összes jelenlegi tagjai a polgári tisztviselőkről szóló törvény 34. cikke értelmében a kormánynak rendelkezésére állítatnak.

2. A nemzeti szkupstina, amely az 1901—1904. évi ciklusra választott, feloszlattatik. Az 1901—1906. évi ciklusra választott szenátorok mandátumai elvesztik érvényüket.

3. Érvényüket veszítik a következő törvények: I. Az 1901. évi sajtótörvény. II. A nemzeti népképviselő tagjainak választásáról szóló 1901. évi törvény. III. Az 1902. évi községi törvény. IV. A szenátus és a szkupstina rendtartásáról szóló törvények. Ellenben törvényerőre emelkednek és újra életbelépnek a következő törvények: I. Az 1882. évi sajtótörvény az 1882., 1884. és 1892. évi módosításokkal és pótlásokkal. II. Az 1866. évi községi törvény az 1875. és 1878. évi módosításokkal.

Ezek a rendelkezéseim törvényerőre és érvénybe lépnek, mihelyt a hivatalos lapban kihirdettetnek. Valamennyi országos hatóságomnak megparancsolom, hogy végrehajtásukra felügyeljenek és megparancsolom mindenknek, hogy közik utavassék magukat.

Sándor s. k.

Az erre vonatkozó ukázok kiállítását után nyomban megjelent egy másik kiáltvány, amely az 1901. április 6-án felt alkotmányt újra egész teljességében érvényesnek nyilvánítja és törvény-

A „TORONTÁL” tárcája.

Boldog Béni.

— Rajz. —

Írta: Oldal János.

— A „Torontál” eredeti tárcája. —

(Vége.)

Az öreg Rabócz 1871. évi Mindszentek napján kiment Kóbányára új bot vásárolni; megfázott, ágynak dőlt. Négy napig vívdott a kaszással, de hasztalan. Lénárd hitvalló napjának az estéje a jó öreget már a Kerepesi-temetőben találta.

Az első hónapra járó öt forint, a melyeket Béni csak kis hűjja, hogy meg nem kapott; szabatosabban: a hit, hogy az öreg Rabócz, ha élt volna, minden bizonynyal megfizette volna neki az öt forintot nagy elhatározást érlelt meg a Béni lelkében: föltette magában, hogy ezenül ő lesz a Rabóczék fentartója. E fogadalmának becsülettel helyt állt. E naptól kezdve minden krajcárt, a melyet a Nemzeti Múzeumban, majd később Pest városánál mint ideiglenes helyettes kisegítő pótgyakornokjelölt vagy ilyesforma hivatalnok kapott, a Rabóczék háztartására adta.

S miként a héres a megrakott szénásszeke- ret még egy villányival tetézi, úgy gyarapította a sors a Béni boldogságát azzal, hogy sikerült neki a nagy beteg Sárkát odaadó ápolással a halál torkából kiragadni.

— Jól tudta Isten, mit tesz — szokta Béni később mondani — hát mit is csinálna ez az

aranyos gyerek, ha a himlő elhúította volna az arcát! Az én arcomnak a ragya nem árt; kocsai az ábrázatomon nem jár, hogy földülhene rajta.

Megintlen telet-mullak az évek. Sárka szépen köröszüljázott az elemi iskolázás utvesztőjén; eivégezte a polgári iskolát s immár a preparandában tanulgatta, hogy miképpen kell a zsenge gyermeknek Istentől értelmesnek teremteni felkelt paragrafusra feszíteni s hogy miképpen lehet céltudatossággal és kitartással elérni, hogy amikor majd a kis diáknak egy kis falikát kell megszámlálnia, úgy oldja meg a feladatot, hogy összeadja az ökörlábakat és a lábak számát elosztja negygyel. De hát mit is értünk mi ehhez!

Mikor már-már azt hiszszük, hogy mondókánk az írásművek elméletének a szellemében gördül, mindig hoz az ördög egy-egy közbeszumot, amely letereli az embert az egyenes útról. Azt akarom mondani, hogy abban az időben, a mikor Sárka elvégezte a polgári iskolát, a familia egy taggal szaporodott: Béni legidősebb btyjának a fiával, a Jóskaival, aki szintén feljött Pestre jogász- nak; ő már persze krumpli meg rántás nélkül jött. Hisz itt volt a Béni hácsi; tudák, hogy ez majd fűrészi a gyermeket tejbe vajba. Ugy is volt. Jóska még akkor is, mikor már mint fizetéses joggyakornok bejutott ugyanabba a hivatalba, ahol Béni mint első osztályú jegyző működött, nem egyszer fordult a Béni erszényéhez, főképpen, mikor az erszény apálya idején az aranyos Sárkának szép virággal, csinos napernyővel és más effélével akart kedveskedni.

Béni ezalatt mint hivatalnok és az árva- ügynek a köz előtt is hivatott fejtegetője nagy

tekintelyre tett szert, de azért még mindig csak jegyző volt. Még Jóska is utolérte.

— Ó Istenem, mikor annyi a családos kollega! Hát szegény emberek szájából vegyem ki a falatot! Ezt mondta Béni s nem folyamodott, bár isteni és emberi jog szerint már évek óta csakis neki dukált volna egy-egy megüresedő magasabb állás. Most is üresedés volt, de azért lehet, hogy Béni holtá napjáig sem folyamodott volna, ha egy nagy esemény Béni sorsa rudját másfelé nem irányítja.

Egy este Béni — szokása szerint — énekelt, Jóska hegedűn, Sárka zongorán kísérte. Rabóczné karosszekében elmerengve hallgatta őket, s ki tudja, mit gondolt, mikor szemét hol Sárkán, hol meg Béni feléjtette. Es ez volt a szegény asszony utolsó gondolata ezen a világon: szél- ütés érje, szóvalanul, holtan hanyatlott vissza a székbe.

Sárka árvaságra jutott.

— Senkije sincs ezen a világon . . . azaz hogy . . . Dehát én is csak idegen vagyok! elmékedett magában a temetés után Béni s talán még tovább szötte-fonta volna a gondolat szálait, ha ebben a pillanatban előtte nem terem Sárka. Talán éppen Béni jóságát akarta megköszönni.

Béni szeme egy pillanat alatt végigszaladt a leány külső gyászán, azután a leány könnyes szeme közé nézett.

Ó miéért is tette!

E pillanatban olyan érzés kelt a Béni lel- kében, a milyen kelhet a tájban, a melyen a kelő nap első sugarát szalasztja végig.

A „Hivatalos Melléklet” 62-ik számával.

erővel felruházza. Az abszolutizmus tehát csak addig tartott, míg az új élethosszra szenátorokat és államtanácsosokat kineveztek és az utolsó két év folyamán a radikálisok által alkotott, célszerűtlenné vált törvények helyébe ideiglenesen visszaállították azokat a törvényeket, amelyek azelőtt érvényben voltak és az 1896. évi konzervatív alkotmány alapján hozták. Most már az új szkupstina és az új szenátus dolga lesz, hogy a törvények helyett új szervezeti törvényeket alkossanak, amelyek az 1901. évi alkotmány szellemének jobban fognak megfelelni, mint a most felfüggesztett törvények.

Az új szenátus elnökévé Belimarkovics Jován volt régenszt nevezte ki a király.

A „D. M. T. E.“ választmányi ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, április 8.

A „Délmagyarországi tanító egyesület“ választmányára tegnap délelőtt tartotta rendes ülését Nagybecskereken a központi áll. iskola tanácstermében, amelyen több fontos egyleti belügy tárgyalásán kívül az augusztusban Nagybecskereken tartandó nagygyűlés előkészítésével is foglalkozott.

Az ülés lefolyásáról tudósítónk a következőket jelenti:

Mintegy 30 választmányi tag és számos vendég jelenlétében nyitotta meg Schenk Jakab, a délmagyarországi tanítóegylet érdemes elnöke a választmányi ülést. Üdvözli a Torontálvármegye kir. tanfelügyelőjét dr. Radvány Ferenc kir. s. tanfelügyelőt, ki ezúttal először van jelen az egyesület tanácskozásán és felkéri, hogy legyen mindenkor jóakaró lelkes pártfogója és támogatója az egyesület ügyeinek. Üdvözli továbbá Eisler Mihályt, az egyesület egyik érdeműs megalapítóját és tiszteletbeli tagját, valamint a nagyszámú megjelent tagokat s ezután előterjeszti az ülés tárgysorozatát, mely némi módosítással elfogadják.

A tárgysorozat megkezdése előtt felszólalt Osztie András módosi igazgató, ki hibának tartja azt, hogy karácsonykor nem hívták egybe a választmányt, mely akkor hivatalos lett volna állást foglalni az új fizetésrendezési törvényjavaslatban foglalt, a tanítóokra vonatkozó sérelmekkel szemben. Ugyaníly értelemben nyilatkoztak Lambrecht Péter (Pancsova) és Bányai Jakab is. Utóbbi hivatkozván arra az esetre, hogy annak idején az állami tanárok fizetésrendezésekor a képviselőház plénuma is változtatott a benyújtott törvényjavaslaton, most sem tartja későn valónak az eziránti mozgalmat, miért is indítványozza, hogy az egyesület intézzen petíciót az országgyűléshez, valamint a kultuszminiszterhez, melyben felszólítva a tanítókat sérelmeit, kéri azok orvoslását. A petíciót az egyesületnek egy monstre-küldöttsége nyújtán át az említett fórumoknál.

Kaufmann István és Fucsek Ferenc hozzászólásai után elnök kijelenti, hogy a választmányt azért nem hívták egybe karácsonykor, mert az egyesület legutóbbi üléséből kifolyólag ugyanis terjedelmes memorandumot terjesztett fel, melyben azt kérte, hogy a tanítók alapfizetése 1600 korona legyen. Így tehát az egyesület esetleg ellenmondásba jött volna önmagával, ha most újabb felterjesztéssel él. A választmány az elnök ezen felvilágosítását tudomásul vette.

Ezután felolvasták az elnök jelentését a lefolyt egyleti évről, melyből kiemeljük azt, hogy a kultuszminiszter az idén is 2000 koronát adományozott a tanítók konviktusának céljaira, mit a jelen voltak lelkes éljenzéssel vettek tudomásul. Az elnöki jelentésből kitűnik továbbá, hogy a gyűléseken részt vett áll. tanítók utiköltségei és napidijainak kiutalványozásánál az a vizsás állapot állott be, hogy míg az egyik vármegye tanítói egy részének, a kiutalványozott összeg csekély voltánál fogva, nem is jutott utiköltség, addig a másik vármegyénél 300 koronánál nagyobb fölösleg maradt. Ennek megszüntetése céljából Kaufmann István indítványozza, miszerint az egyesület intézzen felterjesztést a miniszteriumhoz, hogy az utiköltséget a szükséghez képest utalványoztassa ki az egyes állami iskolák gondnokságai által. Az indítvány általános helyesséssel találkozott.

A jelentés még felemlíti, hogy az egyesület vezetősége feliratot intézett a miniszterhez, melyben fogva a gyűléseken résztvevő övönöknek is adassék meg a szükséghez képest szabadságidő és utiköltség. Végül az elnökségnek még néhány intézkedéséről szól a jelentés, melyet a választmány helyeslőleg tudomásul vett.

Ezután felolvasták a tanítói konviktus vezetőségének jelentését. Hoffmann N., a konviktus gondnoka jelenti, hogy a konviktusnak a jelen tanévben 40 növendéke van, kik közül 35 tanító gyermeke. Az intézet beületére vonatkozólag örömmel jelenti, hogy a temesvári középiskolákat látogató növendékek közül csak 6 nyert év közben elégtelen osztályzatot, mely szám a tanév végén előreláthatólag tetemesen alább fog szállani. A konviktusbeli növendékek erkölcsi magaviseletéről pedig a középiskolák igazgatói igen elismerőleg nyilatkoztak.

A konviktus pénztárosa Fucsek Sándor jelenti, hogy az intézmény bevétele a lefolyt egyleti évben 9033 kor. 03 fill. kiadása pedig 7500 kor. 66 fill. volt, eszerint a pénzkészlet 1532 kor. 37 fill. A jelentésben kiegészítve Kaufmann István kérdést intéz az elnökhöz, vajjon a konviktus céljaira kivett 2 korona tagdíj többlet minden tagra kötelező-e. Schenk elnök kijelenti, hogy ez a dettai közgyűlés határozata által lett kivétel, tehát kötelező. Osztie András, Rózsa, Rédl és Janda oda nyilatkoznak, hogy csak az alapszabályokban kivett tagdíj kötelező és így csak azt lehet esetleg bírói uton behajtani. A választmány úgy határoz, hogy a 2 korona többletet 1901-től 1903-ig beszédeti.

Az ülés egyik legérdekesebb pontja következett ezután, Molnár Józsefnek, a konviktus bizottság elnökének előterjesztése az építendő konviktusra vonatkozólag. A verségi közgyűlés ugyanis elhatározta, hogy Torontál- és Temesvármegye jegyzői karával együttesen felépítteti a konviktus 100 gyermek számára, amelyek közül 40 tanító, 60 pedig jegyző gyermeke volna. Molnár ez értelemben átirat a varmegyei jegyző-egyesületéhez, amire azonban még eddig válasz nem érkezett. Így tehát az egyesület a maga erejéből lesz kénytelen a konviktus felépíteni. Temesvár városa e célra egy 1000 négyszögletes telket ajánlott fel ingyen, az építkezés pedig 70 000 koronába kerülne. Ezen összeg 60 000 koronás amortizációs és 10 000 koronás váltókölcson által volna fedezendő. Az évi annuitás és váltótörlesztés 4280 koronát tenne ki, melylyel szemben az egyesület évi 7000 korona allana rendelkezésre. A választmány Fucsek és Baaden igazgatók hozzászólása után örömmel fogadja Molnár terve-

zetét és a további eziránti lépések megtételével a konviktus bizottságot bizza meg.

A nagybecskereki tanító-főegylet azon indítványát, mely szerint pályadíj volna kitűzendő egy az új tantervhez alkalmazkodó gazdasági ismétlőiskolai olvasókönyvre, nem teszi magáévá a választmány, hanem elhatározza, hogy ezentul a nagygyűlés teteleire tűz ki pályadíjat, még pedig minden gyűlésre négy tételt, melyek egyenként 50 koronával jutalmaztatnak.

Az idei nagygyűlésre vonatkozólag úgy határoz a választmány, hogy az augusztus hó 3., 4. és 5-ik napján tartassék meg.

Ennek egyik pontját emlékbeszéd fogja képezni bold. Steinbach Antal volt kir. tanfelügyelő felett, melynek megtartására Bányai Jakabot kérték fel.

Örömmel vette tudomásul a választmány annak bejelentését, hogy az idei nagygyűlésen dr. Fialowski Béla kir. törvényszéki orvos előadást fog tartani „A testi büntetés orvosi szempontból“ című tételről.

Végül pedig sajnálattal vettek tudomásul a tagok arról, hogy a kereskedelemügyi miniszter a jövőre nézve megtagadta a kedvezményt a tanulmányi kirándulásokra nézve.

Több kisebb fontosságú ügy elintézése után elnök köszönetet mondott dr. Radvány Ferenc s. tanfelügyelőnek, valamint a többi jelen voltaknak az érdeklődésért és az ülést bezárja.

Ülés után kedélyes lakomára gyűltek össze a választmány tagjai a kaszinóban.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon líra szám) minden nap reggeli 9 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken délig 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délig gőzfürdő. A kádifürdő egész nap nyitva marad.

Nagycsütörtök.

A harangok utazása, ami a nagyhéten elmaradhatatlan, holnap kezdődik. Az ércnyelvű harangok alig végzik be reggeli nótájukat, máris utra kelnek Rómába, hogy onnan csak szombaton, a föltámadás idejére térjenek vissza. A kisebb helységekben, ahol az ebéd és a vacsora idejét a szép szavú harangok jelzik s ahol a harang minden zajon túl tesz, nagy és mélyes csendű lesz a holnapi nap és ilyen lesz a holnapután is, mert az elkopott, szuette kereplők nem igen számitanak s főleg az elég hangosan kiabáló, de nem egészen megbízható szekerekre vagyunk utalva, kik a nap különböző szakáiban kezükben a kereplővel, melyet olykor-olykor erősen meg ráznak, kikiáltják a delet, a mise vagy a vacsorna kezdetét. A nagy harangok, amelyek messze hallhatóan bugnak s a kisebb, majdnem csöngettyű számba menő harangok, amelyek csilingelnek, a pihenés idejét élik s hangjukkal nem uralkodnak majd a vidékeken. A kisebb gyermekek s a nainak ott acsorognak majd holnap reggel a templom előtt, s merőben néznek fölfele a torony irányában, nehezen, elszoruló szívvel várják azt a percet, amelyben a harangok leszállnak állványaikról és szép, hosszú sorban indulnak Rómába az alantasan járó fellegeken át. És bizonyára akad közöttük olyan, aki kis agyának megarganyozott fantáziája segítségével csakugyan indulni, suhanni látja a harangokat,

Béni még aznap bejelentette a főnöknek, hogy folyamodik a betöltendő állásért.

Jóságos mosoly fűt ki az öreg ur fölkunkorított bajszos arcára, s tréfásan odavetette, hogy: — No, akkor Zsalya barátunk bizonyosan ifjasszonyt akar a házba vinni!

Béni hallgatott. Rejtődött benne az érzélem, mint a gyöngy a tenger kagylójában.

A Béni hivatalában nagy volt a rend és a testületi szellem. A főnök mondta meg, hogy ki a folyamodásban a soros s a soroson kívül más nem folyamodhatott. Kivülről folyamodó egyáltalában nem szokott jelentkezni.

Béni járt-kelt s hangosan tanakodott magában. Szokása ellenére napokig sem szólt senkihez. Ha csorba esik is az elbeszélés értéken, mégsem feszítem olvasóm kíváncsiságát kizópádra; kimondom aperte — még ha tisztelt olvasóm gunyosan mosolyogva azt találna is mondani, hogy ugyanis sejtette, — hogy Béni azon gondolkodott, hogy milyen szavakkal kérje meg Sárka kezét. Persze, hogy nem tudta megkérni, hogy aki igazán szeret, nem előre megállapított szöveg szerint vall szerelmet.

Végre mégis majdnem testté lón az ige. — Még ma meglesz — mondta magában Béni s a mit még nem tett életében, befordult a virágosboltba s csinos virágcsokrot köttetett.

Repeső szívvel rohant haza. Az előszoba ajtaja tárva-nyitva volt. A szoba ajtaja is csak félig volt betámasztva. Béni lábujjhegyen lépkedett: meg akarta Sárkát lepni.

Szegény Béni!

Béni a szobában ott ült az óra alatt Jóska,

mellette Sárka, fejét Jóska vállára hajtván. Némán, egymás kezét fogva, behunyt szemmel ültek ott, akárcsak két szobor. Bizonyára jövendő boldogságukról ábrándoztak.

Béni bálványára meredt. Szeméről lehullott a hálgyog. Kicsordult a könnye. Egy ugrással künn termett az utcán. A virágot messze elhajította és kezefejevel végigtörölte a könnyet az arcán.

Kicsiny volt az a könny, de elég nagy arra, hogy Béni egy emberöltő születe egyetlenegy vágyát bejeje fulasztza.

Másnap délen nagy volt a régi városházán a ribillió: hire futott, hogy az ülnöki állásra nem a jogosult követelő, hanem bitórló, Zsalya József pályázott.

A dolog úgy történt. Béni déli tizenegy óra ötvenkénc percek kivette az iktatóból a maga kérvényét, s helyette beadta az egyetlen folyamodónak, persze tudtán kívül folyamodónak, öcsésének sebtében megírt és fölszerelt kérvényét.

— Boldoggá teszem mindkettőjüket, mondta magában Béni, s mint a tömjén füstje csendes levegőben, úgy tört a magasba Béni lelkéből a hálgaadó himnusz, a melyből megtudta az Örökkévaló, hogy milyen jót tett, mikor elejét vette annak, hogy Béni a szerelmének boldogságát a maga ostobaságával — így mondta Béni — ha csak egy pillanatra is megzavarja.

Szép egy pár lesz a két fiatalból.

Azután megintlen multak az évek, a mikor egy szép téli napon a Zsalya József békés tanyája fölött megszólalt a gölya.

Fiut hozott, a kit a keresztapja tiszteletére Béninek kereszteltek.

Tagba szakadt kis fickó volt s ökölnyi szemét olyan okosan forgatta ide-oda, hogy — persze mikor még csak hat hetes volt — keresztapja igazán nem tudta, hogy a gyerek a falon lógóképeket vagy pedig az ablakokat számlálgatja-e.

Béni tíz füzet fogalmazópapírosból naplót csináltatott, s abba beleírta Béni élete minden fontos eseményét. Volt nap, mikor Béni harmincegyven mozzanatot tartott megörökítendőnek.

A gyermek csak névleg volt a szülőké; valóságban Béni rendelkezett vele Apja, anyja, dadája — mint a regényekben mondani szokták — csak védője testén keresztül férközhettek hozzá.

Mint a hogy a repkény az erdő fájából táplálkozik, azonképpen Béni életének örömei Béni élete folyásából fakadtak.

Béni első sapkája, az első pár cipő, az első nyakiglab-nadrág, az első abécés-könyv Béni naplójában bővebb méltatásan részesültek, mint a könyvnyomtatás mesterségének a föltalálása a világra szóló dolgok történetében.

Az utolsó kolera idejében történt. A csontszu, mely már évek óta gyötörte Béni, szegényt ágyba fektette. Hiába való volt a gondos ápolás. Az Isten nem vette észre a Zsalyák könnye hullajtását.

A mily boldog volt a Béni élete, olyan boldoggá tette Isten a kimulását.

S ha Béni holta után a világ csodájára egyetlen egyszer szóra nyithatta volna a száját, bizonyára azt mondta volna, hogy:

— Hálát adok neked Istenem, hogy nem koleraiban kellett meghalnom.

amint déli irányba veszik az utjukat, hogy szép Itália örökzöld földjén keresztül, napfényben ragyogva érkezzenek meg Rómába. A „zöld csütörtök” elnevezés eredete még mindig élénk vita tárgya. A bajor gimnáziumokban használt s valamennyi bajor püspöktől approbált hittankönyv 218-ik oldalán a következő magyarázat áll: „A nagyhét csütörtökjé zöld csütörtöknek nevezik, mert ezen a napon élvezik a tavasz első zöldjét.” Egy másik sokkal alaposabban megokolt magyarázatot nyújt Weigand német szótára. Műve első kötetének 738-ik oldalán a következőket mondja: „A zöld csütörtök elnevezése a latin „dies viridium”, a zöldek napja kifejezéstől származik. Zöldek alatt oly vezeklők értendők, kik büneik alól felmentve, megtszintuának, újból felvételnek az igazkeresztények sorába, részt vehetvén az Urvacsorában is.” A zöld csütörtök elnevezés helyett, éppen azért igen gyakran a „megtszintulás napja” kifejezés fordul elő.

Nagyheti ájtatosságok. A mai nappal a délutáni lamentációkkal megkezdődtek a nagyheti ájtatosságok. A nagyhét, mint a keresztényvilág legfájdalmasabb, de egyúttal legmagasztosabb ünnepe a templomokba gyűjti össze mindenütt a keresztény hívőket, hogy megsirassák Krisztus Urunk kinszenvedését és keresztre feszítését, azután pedig örömtelten ünnepejjék dicsőséges föltámadását. A nagyheti ájtatosságok sorrendje a nagybecskereki róm. kath. templomban a következő:

Nagycsütörtök: d. e. 9 órakor nagymise, tartja Szabó Ferenc apát-plébános, orsz. képviselő, segédlettel. Délután 3 órakor lamentációk.

Nagypénteken: d. e. 9 órakor istentisztelet, passio, Krisztus Urunk sirbatétele, utána magyar prédikáció. Az istentiszteletet tartja Szabó Ferenc apát-plébános; a prédikációt Engel Ferenc. Délután 3 órakor lamentációk, utána német prédikáció, tartja Brunner Jakab. Este 6 órakor „Szentségbetétel”.

Nagyszombaton: reggel 6 órakor „Szentségbetétel”, 7 órakor tűz és vizszentelés, 9 órakor nagymise, tartja Szabó Ferenc apát-plébános. Este 7/8 órakor feltámadási körmenet, tartja Szabó Ferenc apát-plébános.

Husvétvasárnap: reggel 1/8 órakor csendes mise német prédikációval, tartja Schipper János. 1/9 órakor csendes mise magyar prédikációval, tartja Brunner Jakab. 10 órakor német prédikáció, utána ünnepélyes zenés mise, tartja Szabó Ferenc apát-plébános.

A szőnyeggyár. A torontáli szőnyeggyár dolgában ma végre beállt az oly sokak által várva-várt fordulat. A csödválasztmány és az összhitelezők (az egy Zachiri kivételével) ugyanis elfogadták **Dungyerszky** Lázár ajánlatát, mely szerint 190 ezer koronáért megveszi a szőnyeggyárt összes épületével, felszerelésével és készleteivel. A csödhitelezők egyetértő megállapodása értelmében a tömeggondnok a gyárat már holnap átadja a vevőnek, aki a gyárat azonnal üzembe helyezi. A kérdés illetékesen való megoldásának annyival is inkább örülünk, mivel **Dungyerszky** kötelezte magát, hogy akár nyer, akár veszít a vállalaton, 20 évig tartozik a gyárat üzemben tartani, állandóan 300 munkást foglalkoztatni és körülbelül egy millió koronát berubázni. Értesülésünk szerint **Dungyerszky** már a közel jövőben megannyobbitani szándékozik a gyárat. Az ügylet véglegesítése a csödbíróság jóváhagyásától van feltételezve.

A képviselőválasztók névjegyzéke. Az 1899. évi XV. t.-c. 145. §-a értelmében az országgyűlési képviselőválasztók névjegyzékének összeállítása minden év április hó 15-én megkezdendő, e végből 1903. évi április hó 15-én és következő napjain mindenkor d. e. 10 órakor a vármegye székházában ülés fog tartatni, amidőn is a névjegyzékek a következő sorrendben vétetnek kiigazítás alá: 1. bégaszentgyörgyi, 2. lovri, 3. nagykomlósi, 4. nagyszentmiklósi, 5. ozorai, 6. pancsovai, 7. párdányi, 8. törökbecsei, 9. törökkanizsai, 10. zichyfalvai és 11. zombolyai választókerület.

Uj ügyészségi megbízott. A m. kir. igazságügyminiszter **Sikorszky Sándor** pancsovai kir. ügyészséghez beosztotti bírósági aljegyzőt a pancsovai kir. ügyészség kerületébe ügyészségi megbízottul rendelte ki.

Magyar név. A belügyminiszter megengedte, hogy **Friedman Béla** szerbnagyszentmiklósi illetőségű szededi lakos család nevét **Faragóra** változtathassa.

Paar gróf főhadsegéd Nagyikindán. Gróf Paar Ede lovassági tábornok, a király főhadsegéde szemleutjában Nagyikindára érkezett, ahol az aradi Hadik-huszárezred II. osztályát vizsgálta meg. A főhadsegédet **Rieger Emil** vezérőrnagy, dandárparancsnok és gróf **Hart Kamilló** főhadnagy, vezérkari tiszt kísérte. Paar gróf Kikindáról tegnap Aradra utazott, ahol az aradi divízió fölött tart szemlét.

Jutalmazott tanítók. A vallás- és közoktatásügyi miniszter **Schmidt Antal** istvánföldi állami és **Osztie András** módosi hitfelekezeti iskolai igazgató-tanítóknak, valamint **Stakics Dezsőné** dolovai községi tanítónőnek, a magyar nyelv tanításában elért eredmény elismeréséül egyenkint 100 korona jutalmat utalványozott ki.

Az ipartestület ülése. Az ipartestület előjárósága tegnap délután ülést tartott, melyen több inast szabadidőt föl s más folyó ügyeket intézett el.

Halálozás. Mint öszinte részvétellel értesülünk, a torontálmegyei jegyzői kar egyik legrokonszenvesebb és legképzettebb tagja, **Augustin Antal** zombolyai jegyző ma reggel meghalt. A férfikora delén elhunyt jegyzőt évek óta makacs gégebaj gyötörte, melytől ma megváltotta a halál. Elhunytát özvegyén kívül testvéröccsese **Augustin Miklós**, Nagyikinda városának főjegyzője és nagyszámu ismerősei gyászolják.

Az árvák. Emlegettük, hogy **Albu György** nagybecskereki szőlőcsoz s napokban eltűnt. A csosz, akinek nem régiben halt meg a felesége, kinn lakott a szőlőben egy szegényes csoszházban három kis gyermekével. A gyerekek apjuk eltűnésével most árván, elhagyatottan maradtak s immár nincs senkijük, aki gondjukat viselné s kenyeret adna nekik. Az elhagyatott gyerekekre a szomszédok fölhívták a városi hatóság figyelmét s most egyelőre a város gondoskodik róluk, míg valahol el lehet őket helyezni.

Gyújtogató egerek. Nagy riadalom volt az éjszaka a gabonaterén. Kigyuladt ugyanis **Kovács Miksa** vegyeskereskedése s rövid idő alatt az egész bolt elhamvadt. A tűz 11 óra tájban keletkezhetett s maguk **Kovácsék**, akiknek lakása összekötetésben van a bolttal, vették először észre. Gyorsan föllármázták a szomszédokat s értesítették a tűzoltókat, de ekkor már a tűz nagyon elharapódzott s az egész bolt lángban állott. A tűzoltók **Kühn János** parancsnok vezetésével hamarosan megérkeztek, de csak arra szorítkozhattak, hogy a tűz tovább ne terjedjen s erős munka után sikerült is a tűz továbbterjedését megállítani s azután eloltani. Ekkorra azonban a bolt egész berendezése elpusztult. A rendőrség részéről **Kupuszarovics** alkapitány és **Weinhardt** helyettes rendőrhadnagy jelentek meg a helyszínén s a tűzoltóparancsnokkal együtt vizsgálatot tartottak, hogy mi okozta a tüzet. Megállapították, hogy a tűz a pénztárnál keletkezett, ahol egy csomó gyufa volt. A gyufa között valószínűleg egerek szaladgáltak, mert a boltban sok egér van s ettől valamelyik gyufa lángra lobbant s a tűz azután tovább terjedt. A kár mintegy 6000 korona, ami azonban megtérül, mert a bolt biztosítva volt.

Mindenki tudja, hogy a **Mauthner-féle** impregnált takarmányrépamag a legnagyobb termést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzelék és zöldség terem és hogy virágmagvaiból fakad a legszebb virág. Szóval a **Mauthner-féle** magvak a legjobbak, készletei a legnagyobb és árai igen olcsók.

TÁVIRATOK.

A földmívelési miniszter Fiumében.

Budapest, április 8. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Fiuméből táviratozzák, **Darányi Ignác** földmívelési miniszter ma Fiuméba érkezett. A miniszter 8-10 napot tölt a magyar tengerparton s ott tartózkodása alatt megtekintti a Recsina szabályozási munkálatait.

A kézdívásárhelyi választás.

Budapest, április 8. (A „Torontál” eredeti távirata.) Kézdívásárhelyen ma volt a képviselőválasztás. Két jelölt állott egymással szemben **Tagányi** szabadelvű és **Polónyi Géza** függetlenségi. Délután 11 órakor **Tagányinak** 96, **Polónyinak** 110 szavazata volt. A választás előkészületeiről meglehetősen izgalmas hírek érkeztek s így

két század huszárságot, ugyanannyi gyalogságot és 60 csendőrt rendeltek ki a választásra. Egész délelőtt teljes rend volt s a függetlenségek nagy meglepődéssel fogadták, mikor delben **Tagányi** visszalépett s így **Polónyi Géza**t választották meg egyhangulag képviselővé.

Villamos vasuti sztrájk Budapesten.

Budapest, április 8. (A „Torontál” eredeti távirata.) A budapesti közúti vasut alkalmazottai több követeléssel léptek föl s azzal fenyegetőztek, hogy ha az igazgatóság nem teljesíti kívánságaikat, sztrájkolni fognak. Tegnapra tűztek határidőt az igazgatóságnak követeléseik teljesítésére s mivel az igazgatóság nem teljesítette kívánságaikat, a villamos vasut alkalmazottai tegnap éjjel tartott gyűlésükön kimondották a sztrájkot. A sztrájkolók az Erzsébet királyné-utján levő „Trieszti nő”-höz címzett vendéglőben tanyáznak s igen nyugodtan viselkednek. A közúti villamos közlekedés ma már nehezen ment, bár a társaság kiegészítő alkalmazottakat vesz föl. A villamos vasuti zavart növeli még az, hogy a városi villamos vasut alkalmazottai is sztrájkra készülnek.

Nagy tűzvész.

Budapest, április 8. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint **Veszprémből** jelentik, **Homok-Bödöge** veszprérmegyei községben tegnap tűz ütött ki s csakhamar egész sor ház lángban állott. Ugy a község, mint a környék lakossága nagy erővel támadta meg a pusztító elemet s több órai munka után sikerült is a tűz továbbterjedését megállítani. A kár mindazáltal óriási, mert husz ház és nagyszámu gazdasági épület lett a lángok martaléka. A tűz sok családot koldussá tett.

A győri gyufagyári sztrájk.

Budapest, április 8. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint **Győrből** jelentik, a győri gyufagyári munkások és a gyárosok közt megegyezés jött létre, a minek alapján a munkások a sztrájkot beszüntették s tegnap délután valamennyien munkába álltak.

Nagy fagyok Marmarosban.

Budapest, április 8. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint **Marmaroszigetről** jelentik, az egész megyében nagy fagyok voltak, a melyek óriási kárt okoztak.

Határidő-üzet.

Budapest, április 8. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tőzsdén az árak kisebb nagyobb mértékben emelkedtek. Deli záratiakor a következő árakat jegyezték:

Buza áprilisra	7.60—7.61
Buza májusra	7.52—7.53
Buza októberre	7.47—7.48
Rozs áprilisra	6.65—6.67
Rozs októberre	6.40—6.41
Tengeri (májusra)	6.06—6.07
Tengeri (júliusra)	6.12—6.14
Zab (áprilisra)	6.03—6.04

Nyiltter.*)

Robitschi etvágyat gerjeszt, =
 elösegíti az emésztést és
 szabályozza az =
 anyagcserét.

(320/a-2.1)

*) Az e rovat alatt közöltékkort nem vállal felelősséget a szerk.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1903. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 34 p.
Pancsováról: délután 5 óra 55 p.
Budapest-Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p.
Budapest-Nagykikindáról: este 9 óra 58 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 7 óra 15 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.
Pancsováról: reggel 7 óra 23 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Verseczre: délután 4 óra 50 p.
Pancsovára: délelőtt 8 óra 23 p.; délután 6 óra 28 p.
Szeged-Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 46 p.
Nagykikinda-Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Temesvár, Versecz, Antalfalva-Pancsova és Alibunárra: reggel 3 óra 33 p.
Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 54 p.; délután 5 óra 10 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 33 p.

Pancsovai főszozolgabírósgától.

2023. szám 1903. 313-2.2

Pályázati hirdetmény.

A Réva ujfalu községben üresedésbe jött két községi irnoki állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen állással a következő javadalmazások vannak egybekötve és pedig: egyenként 720—720 korona évi fizetéssel jár és választás útján töltenek be, felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy a megyei szabályrendeletben előirt képesítést és eddigi működésüket igazoló bizonyítványtval felszerelt kérvényüket 1903. évi április hó 30-ig alólírott hivatalnál nyujtsák be, mert a később beérkező kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Pancsován, 1903. évi április hó 4-én.

Dr. Gyertyánffy,
főszozolgabíró.

Hirdetmény.

Feketető község határában a vadászati jog folyó évi április 26-án d. e. 10 órakor nyilvános árverés útján 6 egymásután következő évre berbe fog adni, feltételek a jegyzői irodában megtekinthetők.

Feketető, 1903. április 4-én.

314-3.2 Az előjáróság.

Torontálvármegye törökbecsei főszozlogabírájától.

1390. sz. 1903. 319-3.2

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye törökbecsei járásba bekebelezett Torda nagyközségben a jegyzői állás nyugdíjazás következtében megüresedvén, annak betöltése céljából ezennel pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy törvényes minősítésüket igazoló okmányokkal, valamint eddigi alkalmaztatásukra vonatkozó bizonylatokkal felszerelt kérvényeiket folyó évi május hó 25-ig nyujtsák be.

Javadalmazás: 1200 korona törzsfizetés; adó és költségmentes haszonélvezetre 4 hold szántó föld; szabad lakás és hozzátartozó kert díjmentes használata és a magánmunkálatokért szabályrendelet szerint járó díjak Anyakönyvvezetői tiszteletdíj címén a jegyző 160 koronát kap.

Törökbecse, 1903. április hó 4-én.

Dr. Welíacha,
szolgabíró.

A párdányi főszozlogabírósgától.

1065/1903. ki. szám. 318-3.2

Pályázati hirdetmény.

Szerbszentmár on községében a községi szülésznői állás elhalálozás folytán üresedésbe jöven, a pályázat ezennel kiíratik s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kellően felszerelt kérvényeiket alólírott hivatalhoz 1903. évi április hó 18-áig nyujtsák be. A később beérkező kérvények figyelembe nem vételnek.

Ezen állás évi 180 korona fizetéssel van egybekötve és azonfelül minden szülésnél való közreműködésért 2 korona díj jár. Köteles azonban a szegényeknek teljesen ingyen közreműködni.

A választás napja később fog kitűzetni.

Párdány, 1903. évi április hó 1-én.

Torontálvármegye párdányi járás
főszozlogabírói hivatala.

Pancsovai főszozlogabírósgától.

718. szám. 1903. 312-2.2

Pályázati hirdetmény.

Az üresedésbe jött Homolicz községi kézbesítői és adóvégrehajtói állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen állással a következő javadalmazások vannak egybekötve és pedig: a községi kézbesítő évi 240 korona, az adóvégrehajtó pedig 600 korona évi fizetést kap és választás útján töltenek be.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy a megyei szabályrendeletben előirt képesítést és eddigi működésüket igazoló bizonyítványtval felszerelt kérvényüket 1903. évi április hó 30-ig alólírott hivatalnál nyujtsák be, mert a később beérkező kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Pancsován, 1903. évi április hó 4-én.

Dr. Gyertyánffy,
főszozlogabíró.

Telefon 32. Telefon 32

של פסח

A husvéti ünnepek alkalmából a legfinomabb husvéti cukor, kávé, frank-kávé, — chokoláde és mazzes liszt — nálam a legolcsóbb árban kapható. Ajánlok azonkívül kitűnő —

husvéti borokat,

törkölyt, slivovitzát, borovicsát valamint a legfinomabb husvéti borecetet palackban és hordóban, melyek hechtler levél- : : : : lel el vannak látva. : : : :

Pontos és jó kiszolgálás. Helyben az árukat házhoz szállítom.

Tisztelettel

175-76 **Deutsch Márton,**
fűszernagykereskedés
Nagybecskerek, Tomazevác-ut.
Ugyanitt Mauthner-féle magvak is kaphatók.

Női- és leány-	Férfi- és fiu-
Saccok.	Öltözetek.
Paletot-k.	Felöltők.
Gallérok.	Raglanok.
Jaquetek.	Costumok stb.
Feltűnő olcsó árak.	Legdusabb választék.

Tavaszi 1903.

Ujdonságok most érkeztek

Foisenstein Ferenc néli
Nagybecskereken
és pedig:

249-20.17

Hirdetmény.

Egyházaskér község határában a vadászati jog folyó évi április hó 25-én d. u. 3 órakor nyilvános árverés útján 6 egymásután következő évre berbe fog adatni, feltételek a jegyzői irodában megtekinthetők.

Egyházaskér, 1903. április 4-én.

Az előjáróság.

○ Szakképzett

vincellér,

ki Nagybecskerek város szőlő-
-:- -:- kezelője volt. -:- -:-

TAVASZI SZŐLŐMUNKAK
vezetésére, esetleg végzésére
-:- -:- ajánlkozik. -:- -:-

Szíves megkereséseket Nagy-
becskerek, Bakits-utca 2706.
-:- -:- szám alá kéri -:- -:-

Gorzsás József,

szakképzett vincellér.

291-3.3

Torontálvármegye főispánjától.

531/1903. szám. 316-3.3

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye törvényhatóságánál üresedésben lévő és a folyó évi május hó 14-én tartandó rendes tavaszi közgyűlésében választás útján betöltendő alispáni állásra és a netán megüresedő egyéb állásokra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, akik ezen évi 6200 korona fizetéssel és természetbeni lakással egybekötött és esetleg megüresedő egyéb állásokra pályázni kívánnak, hogy az 1883. évi I. t. c. határozmányainak megfelelő és képesítésüket igazoló pályázati kérvényeiket hozzám, mint a kijelölt választmány elnökéhez címezve, folyó évi május hó 8-áig nyujtsák be.

A pályázat közelebbi módjára a 125.000/1902. sz. B. M. rendelet 4. és 5. §§-ai adnak utbaigazítást.

Nagybecskerek, 1903. évi április hó 1-én.

Dr. Dellimanics Lajos,
főispán.

FELTŰNŐ UJDONSÁG.

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszerű veszi és többé mászt nem szíhat.

legjobb valódi francia
SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY

13-x.28